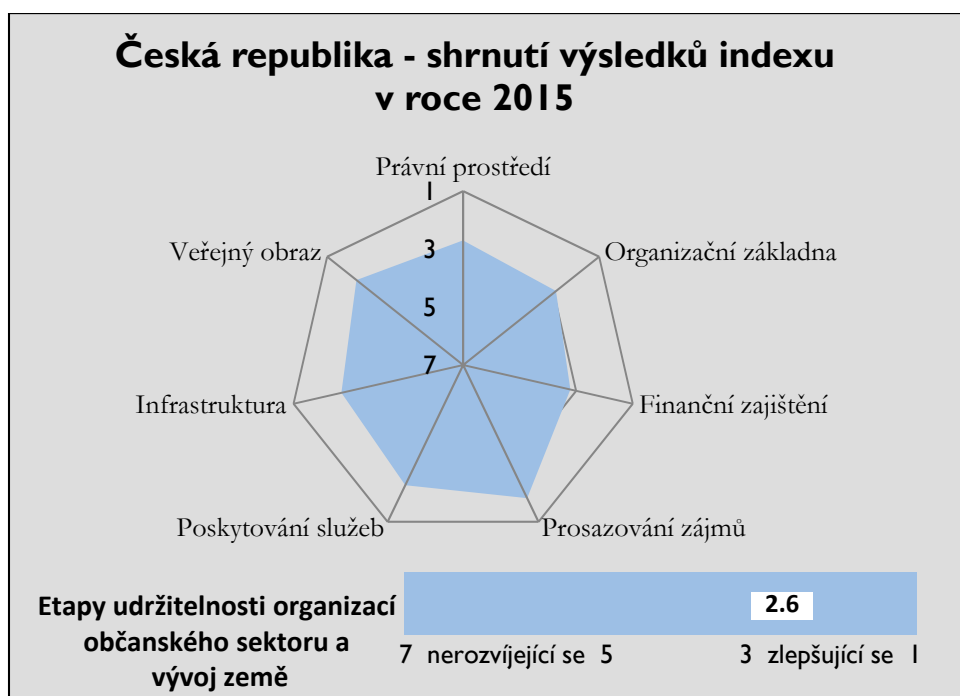

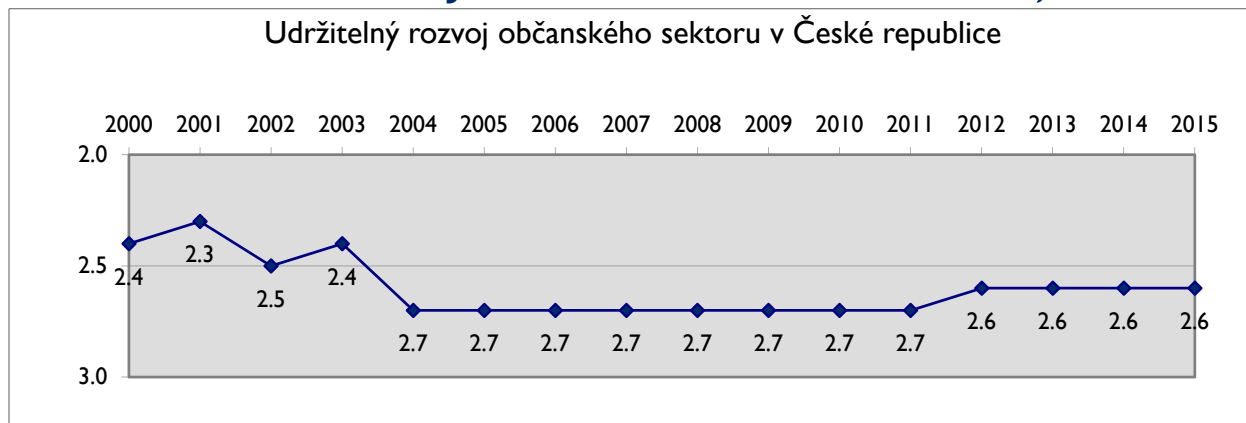

INDEX UDRŽITELNÉHO ROZVOJE OBČANSKÉHO SEKTORU V ČESKÉ REPUBLICCE ZA ROK 2015

Červen 2016

UDRŽITELNÝ ROZVOJ OBČANSKÉHO SEKTORU: 2,6

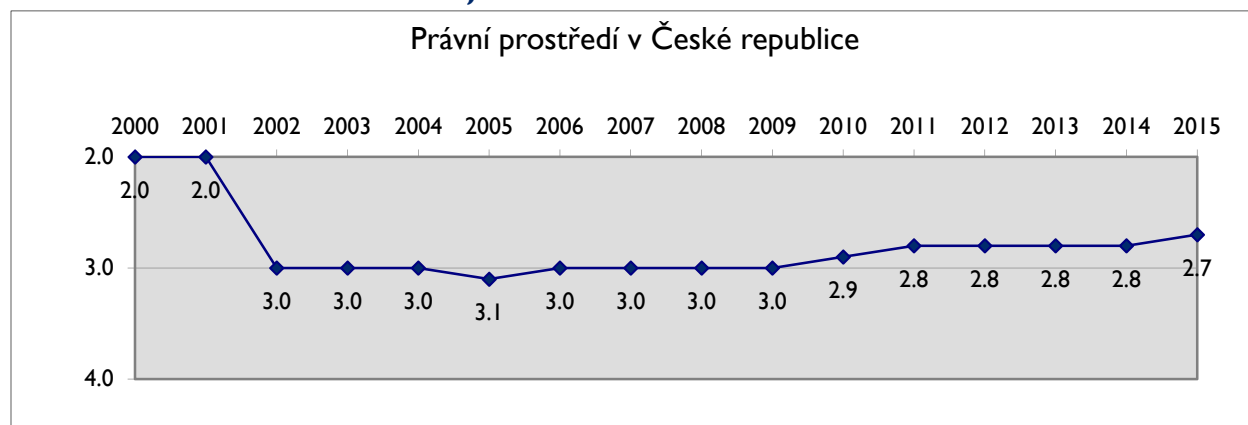

Zatímco celková situace v oblasti udržitelného rozvoje organizací občanského sektoru (OS) se v ČR v roce 2015 nikterak výrazně nezměnila, došlo ke zlepšení právního prostředí a prosazování zájmů. V polovině roku vláda schválila novou Státní politiku vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020. Tento dokument nastavuje rámec pro další spolupráci mezi státem a neziskovými organizacemi. Dále byla zrušena povinnost organizací OS platit registrační poplatky. V ostatních ohledech zůstává udržitelnost organizací OS beze změny. Aktivita organizací OS i nadále reagují na sociální potřeby. Jedním z hlavních zdrojů jejich financování jsou stále dotace od státu, avšak zpoždění ve vyhlašování nových výzev grantů z EU vedlo řadu organizací v průběhu roku k omezení či pozastavení jejich činnosti.

Syrská uprchlická krize budila v roce 2015 zájem celého národa, polarizovala politickou scénu a vyvolávala demonstrace proti přijetí uprchlíků, organizované Blokem proti islámu a Úsvitem – Národní koalicí. Zastáncem silně nacionalistických postojů byla také politická strana Národní demokracie. Organizace OS se do tohoto tématu také aktivně zapojovaly, organizovaly demonstrace na podporu uprchlíků, některé se však přiklonily k protiuprchlickým postojům.

Podle údajů Českého statistického úřadu v prosinci 2015 bylo v České republice registrováno 89 584 spolků a 26 423 pobočných spolků, 2 894 obecně prospěšných organizací, 388 zapsaných ústavů, 505 nadací, 1 518 nadačních fondů a 4 166 evidovaných právnických osob církví.

PŘÁVNÍ PROSTŘEDÍ: 2,7

V roce 2015 došlo v České republice k lehkému zlepšení právního prostředí pro organizace OS.

Organizacím OS je i nadále umožněno snadno se registrovat a fungovat. Díky silnému lobbyingu ze strany těchto organizací byly v průběhu roku 2015 zrušeny registrační poplatky. Ty byly původně nastaveny ve stejné výši jako pro podnikatelské subjekty: od 2 000 Kč do 6 000 Kč za založení organizace, v závislosti na její právní formě; a od 1 000 Kč do 2 000 Kč za změnu údajů.

I během roku 2015 se organizace OS potýkaly s technickými a administrativními obtížemi, spojenými s novým Občanským zákoníkem, který vstoupil v platnost v lednu 2014. Oproti předchozímu roku zde však bylo méně problémů. Aktivita, nutné pro dodržení zákonných povinností Občanského zákoníku, jsou stále zdoluhavé a soudy se i nadále liší ve výkladu legislativy. Příkladem budiž existence dvou různých termínů pro splnění zákonné povinnosti změny údajů – změna názvu organizace musela být provedena do konce roku 2015, úprava zakládacích dokumentů má termín konec roku 2016. Vzhledem k tomu, že změna názvu vyžaduje také změnu v zakládacích dokumentech, organizace OS si nejsou jisty, který z termínů musí dodržet a zodpovědní úředníci jim na tuto otázku neposkytují jasnou odpověď. Rada vlády pro nestátní neziskové

organizace (RVNNO) vyzvala NNO, aby ji a Ministerstvo spravedlnosti informovaly o podobných problematických procesech.

Zákon o veřejných rejstřících, který vstoupil v platnost 1. ledna 2014, dal v roce 2015 vzniknout veřejnému rejstříku NNO, který se týká všech právnických osob s výjimkou církevních organizací. NNO měly do konce roku 2015 povinnost se registrovat a dodat povinné dokumenty, které budou rovněž zveřejněny. Zavedení rejstříku povede k větší transparentnosti a umožní specifikovat počet skutečně aktivních organizací.

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu měl v roce 2015 představit zákon o sociálním podnikání, nicméně do konce roku tak neučinil. Očekává se, že zákon umožní rozšíření této stále populárnější formy získávání financí tím, že ji přesně definuje, aby bylo možné tyto aktivity podpořit prostřednictvím zákona o veřejných zakázkách nebo daňově. Ministerstvo vnitra mělo v roce 2015 předložit Zákon o dobrovolnictví, avšak ani ten nebyl do konce roku připraven. Tento legislativní krok rozšíří škálu dobrovolnictví o řadu občanských aktivit v oblasti komunitního rozvoje a veřejného zájmu. Zahrne také procesy evaluace dobrovolnické práce a možnost využití hodin dobrovolnické práce jako nástroje spolufinancování pro projekty financované ze státních zdrojů.

V červenci 2015 vláda schválila novou Státní politiku vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015-2020. Ta si klade za cíl vytvořit dlouhodobou spolupráci mezi státem a NNO, zaměřením se na efektivnější distribuci zdrojů chce budovat transparentnost ve vztahu státu a NNO, propagovat dobrovolnictví a filantropii a rozvíjet partnerství a spolupráci mezi vládou a neziskovými organizacemi. Státní politika rovněž zavádí novou kategorizaci NNO, dělí je na servisní, zájmové, advokační a filantropické, což by v budoucnu mohlo mít vliv na oprávněnost organizací žádat o státní finance.

Dotace, granty a dary neziskovým organizacím jsou i nadále dle zákona o dani z příjmu osvobozeny od daně. Fyzické i právnické osoby si mohou ponížít svůj základ daně odpočtem daru až o 15 %, respektive o 10 %. Organizace OS, která je veřejně prospěšným poplatníkem, může svůj zdanitelný příjem ponížít až do výše 300 000 Kč, pokud jsou tyto finance použity na krytí nákladů spojených s neziskovými aktivitami organizace. I přes velký odpor zastřešujících organizací, daňová úprava znevýhodňuje organizace OS, které jsou poskytovateli zdravotních služeb. Zákon na ně pohlíží jako na podnikatelské subjekty v této oblasti, např. dříve byly osvobozeny od daně silniční, teď ji musí hradit.

Zákon nebrání organizacím OS v získávání financí prodejem zboží a služeb. Zisk z podnikatelské a výdělečné činnosti smí být použit pouze na podporu hlavní činnosti organizace. Nekonzistentnost v interpretaci pojmů jako je podnikatelská a výdělečná činnost či hlavní a vedlejší činnost organizace řadu organizací OS od ekonomických aktivit odrazuje. Odlišný je například právní pohled na legálnost spolků, které v rámci své hlavní činnosti vydělávají peníze.

Nový Občanský zákoník vyvolal v roce 2015 velkou poptávku po právních službách. Stále je však nedostatek právních expertů na neziskový sektor a jednotlivé výklady práva se liší. Podobně také dostupné online zdroje poskytují různorodé výklady. Organizace OS tak svoji práci vykovávají v určité právní nejistotě. V roce 2015 k tomu tématu vyšlo několik publikací, jako například Praktický právní průvodce pro neziskové organizace od Petra Víta. Vydané knihy však nemohou nahradit potřebnou jasnou právní praxi a výklad Občanského zákoníku.

ORGANIZAČNÍ ZÁKLADNA: 2,9

Organizační kapacita se v roce 2015 nijak zásadně nezměnila, přestože některé organizace OS omezily nebo ukončily svoji činnost v důsledku zpoždění vyhlášení nových výzev grantů ze zdrojů EU.

Organizace OS i v roce 2015 reagovaly svými aktivitami na potřeby společnosti. Na popularitě získala iniciativa Zachraň jídlo (Save the food), která upozorňuje na sociální, ekonomické a environmentální dopady plýtvání potravinami. Občané se také zapojili jako dobrovolníci do pomoci uprchlíkům na hranicích a byli aktivní na sociálních médiích ve snaze získat pro uprchlíky podporu. Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR zveřejnilo Kampaň za přijímání uprchlíků. Tyto snahy byly navíc podpořeny online peticí.

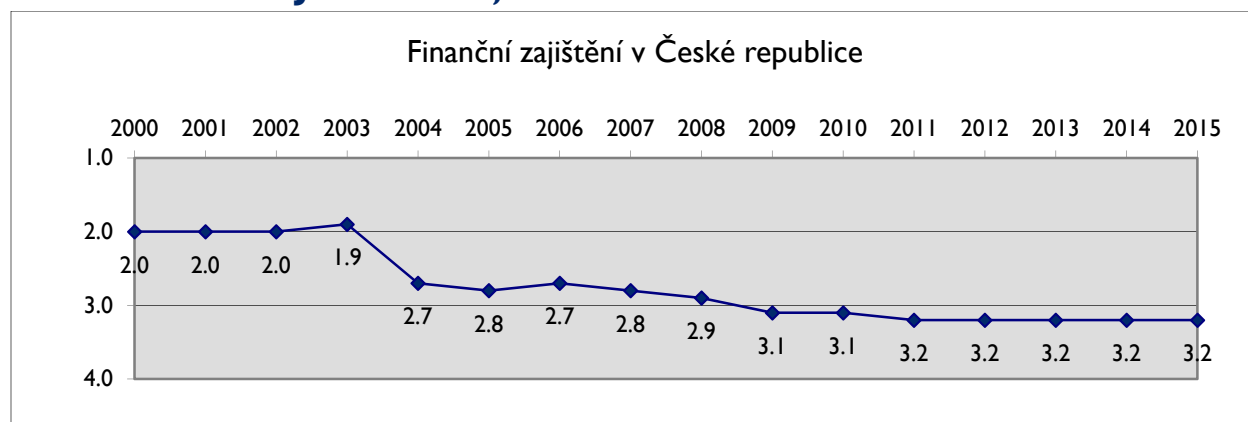
Organizace OS ve zvýšené míře využívají strategického plánování ve snaze identifikovat příležitosti vícezdrojového financování. Stabilní a velké organizace tak činí pravidelně, zatímco menší organizace se soustředí pouze na roční plány. Firemní dárci častěji vyjadřují požadavky právě typu strategického plánování či byznys plánu pro možnou spolupráci s organizacemi OS a tyto jsou tak tlačeny k profesionalizaci a větší transparentnosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2015 umožnilo organizacím OS žádat o granty na budování kapacity pod podmínkou absolvování procesního auditu.

Zákon po organizacích OS vyžaduje, aby v zakládacích dokumentech definovaly svoji řídicí strukturu, která se liší v závislosti na velikosti jednotlivých organizací. Některé organizace OS v roce 2015 měnily strukturu řízení v souvislosti s přechodem na novou právní formu. Mezi pozitivní dopady tohoto kroku patří nastavení rychlejších a flexibilnějších procesů, organizace a jejich vedení jsou však na druhou stranu nuceny osvojit si nové dovednosti.

Větší a známé organizace OS mají dlouhodobě stálé zaměstnance. Ti obvykle mají jasně daný popis práce, ovšem reálný objem práce je často vyšší než oficiální. Nadále je běžnou praxí, že pracovníci jsou často zaměstnáváni pouze na dobu trvání projektu. Organizace občanského sektoru v rostoucí míře navazují spolupráci s odborníky, kteří jim poskytují služby pro bono, obvykle se jedná o právní služby, grafické, marketingové, finanční poradenství či audit. Pro zaměstnance organizací OS je charakteristické, že pobírají v průměru nižší mzdu, než zaměstnanci v ostatních sektorech. Podle nejnovějších údajů Českého statistického úřadu pracovalo v roce 2013 v organizacích občanského sektoru 104 830 lidí (přepočteno na plný úvazek) a 25 307 dobrovolníků (přepočteno na plný úvazek). Dobrovolníci v roce 2013 odpracovali 43 763 665 hodin. V roce 2012 šlo o 100 174 lidí (přepočteno na plný úvazek), 25 964 dobrovolníků a 44 866 218 hodin dobrovolné práce. Podle Světového indexu dárcovství 2015 (World Giving Index) uvedlo 13 % respondentů, že se v roce 2014 zapojili do dobrovolnických aktivit, přičemž v roce 2013 to bylo 14 % dotazovaných.

Obecně jsou organizace OS schopny zajistit pro své kanceláře technické vybavení. Často jim také firmy darují starší vybavení. Výzkumné organizace, nemocnice a školy získávají špičkové vybavení prostřednictvím grantů.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ: 3,2

V oblasti finančního zajištění nedošlo oproti předchozímu roku k zásadním změnám.

Podle posledních údajů Rady vlády pro nestátní neziskové organizace poskytla v roce 2014 vláda spolkům, obecně prospěšným společnostem, nadacím, nadačním fondům a účelovým zařízením církví dotace ve výši 13,56 miliard Kč, v roce 2013 se jednalo o částku nižší, konkrétně 12,7 miliard Kč. 7,59 miliard Kč pocházelo ze státního rozpočtu (v roce 2013 to bylo 7,01 miliard Kč), 1,8 miliardy Kč pocházelo z rozpočtů krajů a rozpočtu hl. m. Prahy (1,68 miliard Kč v roce 2013), 3,34 miliard Kč bylo přerozděleno z rozpočtů obcí mimo hl. m. Prahu (3,26 miliard v roce 2013) a 842 milionů Kč pocházelo ze státních fondů ČR (v roce 2013 se jednalo o částku 775,3 milionů Kč).

Dotace od státu jsou stále jedním z nejvýznamnějších zdrojů financování organizací OS a každým rokem jejich výše mírně narůstá. Převážně však dotace míří do organizací, které existují více než deset let. V roce 2015 se organizacím OS naskytl nová příležitost žádat o podporu z grantu Ministerstva práce a sociálních věcí a EU, zaměřeného na podporu jejich rozvoje, budování kapacit a networking.

Jednotlivá ministerstva, regiony a obce kladou na organizace OS, žádající o granty, různé požadavky. Organizace jsou pak zatíženy náročnou administrativou. Granty jsou obvykle poskytovány pro oblast sociálních služeb. Organizace aktivní v této oblasti musí každý rok znovu žádat o podporu, což jim znemožňuje dlouhodobě plánovat a rozvíjet své aktivity. Od roku 2014 je financování sociálních služeb přesunuto z Ministerstva práce a sociálních věcí na regionální samosprávu. Momentálně systém funguje příliš krátce na to, aby bylo možno hodnotit dopady této změny.

Organizace OS jsou značně závislé na dotacích z EU. V roce 2015 bylo mnoho organizací nuceno omezit či pozastavit své aktivity z důvodu zpoždění vyhlášení nové výzvy Evropských fondů. MPSV neuznává NNO jako oprávněné žadatele pro výzvu k předkládání žádostí o podporu z EU fondů na sociální podnikání. Vychází při tom z logiky, že NNO nesmí ve své hlavní činnosti podnikat, ovšem podnikání je hlavní činností sociálních podniků.

Společnost InsightLab realizovala na jaře 2015 výzkum o ochotě Čechů přispívat na veřejně prospěšné aktivity. Z výzkumu vyplynulo, že veřejně prospěšné aktivity pravidelně podporuje 10 % lidí (v roce 2014 to bylo 9 %), 11 % populace nepřispívá vůbec (v roce 2014 šlo o 13 %). Přibližně polovina přispívá jednorázově a v malých částkách. Pravidelné dárcovství se v ČR příliš neobjevuje. Pravidelný příspěvek na veřejně prospěšné aktivity posílají častěji vysokoškolsky vzdělaní lidé (17 %), než ti s nižším vzděláním (bez maturity

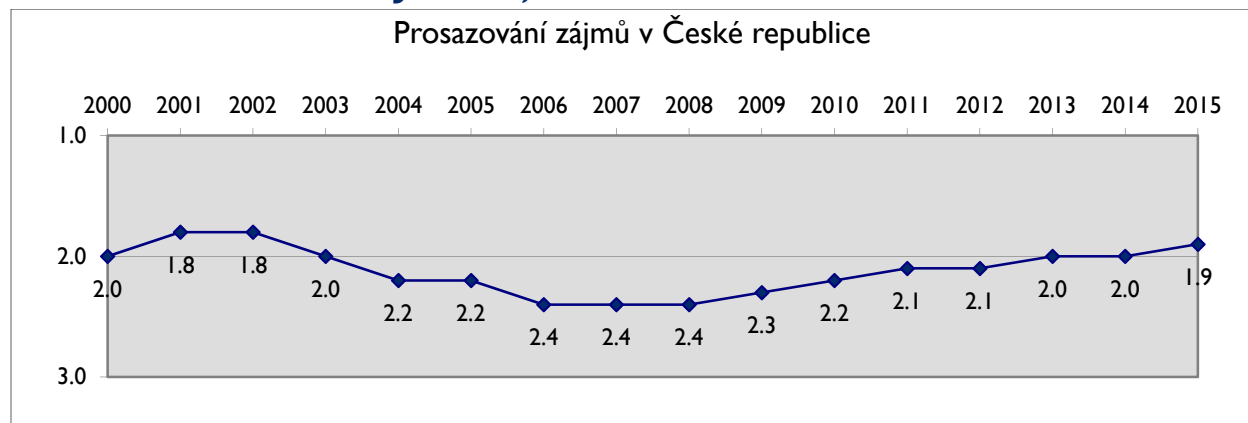
jen necelá 4 %). Častěji přispívají ženy než muži. Individuální dárci nejraději podporují organizace OS formou DMS (více než 70 % přispěvatelů). Podle Fóra dárců přispěli Češi formou DMS v roce 2015 více než 34,1 milionů Kč (v roce 2014 šlo o částku 24,7 milionů Kč). Dary jsou nejčastěji poskytovány na pomoc dětem, postiženým nebo obětem přírodních katastrof. Nárůst na popularitě zaznamenaly crowdfundingové weby jako je Daruj správně nebo Darujme.cz. Prostřednictvím Darujme.cz získaly organizace OS v roce 2015 téměř 21 milionů Kč, což je téměř dvojnásobek oproti předchozímu roku. Podle Světového indexu dárcovství pro rok 2015 (World Giving Index) uvedlo 20 % respondentů, že v roce 2014 přispělo na charitu, přičemž v roce 2013 totéž uvedlo 21 % dotazovaných.

V roce 2015 vzrostl zájem ze strany firem o podporu organizací OS formou firemního dobrovolnictví. Například pátého ročníku dobrovolnického dne „Give & Gain 2015“ organizovaného platformou Byznys pro společnost se účastnilo 950 účastníků z 34 firem (tj. o 27 % více zaměstnanců více než v roce 2014). Tito dobrovolníci odvedli 7 500 hodin práce v hodnotě 1 200 000 Kč.

Složitá finanční situace stále nutí organizace OS vyhledávat různorodé možnosti financování včetně individuálních a firemních darů. Na druhé straně, některé z nich začínají brát v úvahu také náklady, spojené s přijetím daru, a pokud administrativní náklady, týkající se reportingu, převýší hodnotu samotného daru, dar odmítají. Organizace OS také aktivně vyvíjejí ekonomickou činnost. Nejběžnější formou samofinancování je stále prodej zboží a služeb. Některé organizace, především z oblasti sociální a zdravotní péče, si však za své služby účtují pouze minimální částky. Podle údajů ČSÚ 55 % produkce (služby, zboží a výrobky) získávají klienti organizací OS zdarma a 25 % za nekomerční ceny. Organizace občanské společnosti mohou vstupovat do veřejných zakázek, otázkou jsou jejich šance v konkurenci s ostatními. Stále ale platí, že veřejná správa nejvíce služeb od organizací OS zajišťuje formou dotací a grantů. Narůstající oblibu zaznamenává sociální podnikání, řada organizací OS provozuje sociální podnik a zisk z něj používá k naplňování svého poslání. Další zdrojem vlastních zdrojů jsou členské příspěvky, které se však týkají pouze spolků.

Nadále platí, že výroční zprávy, vedení účetnictví a audity jsou vyžadovány podle zákona jednotlivými registračními místy i samotnými dárci. Vzhledem k trvajícím nedostatku finančních manažerů v občanském sektoru není finanční řízení v organizacích OS většinou systémově vyřešeno. Organizace sice zvládají plnit své zákonné povinnosti, finanční manažeři však často vykonávají i další práce jako je například fundraising, řízení lidí, péče o klienty apod.

PROSAZOVÁNÍ ZÁJMŮ: I,9

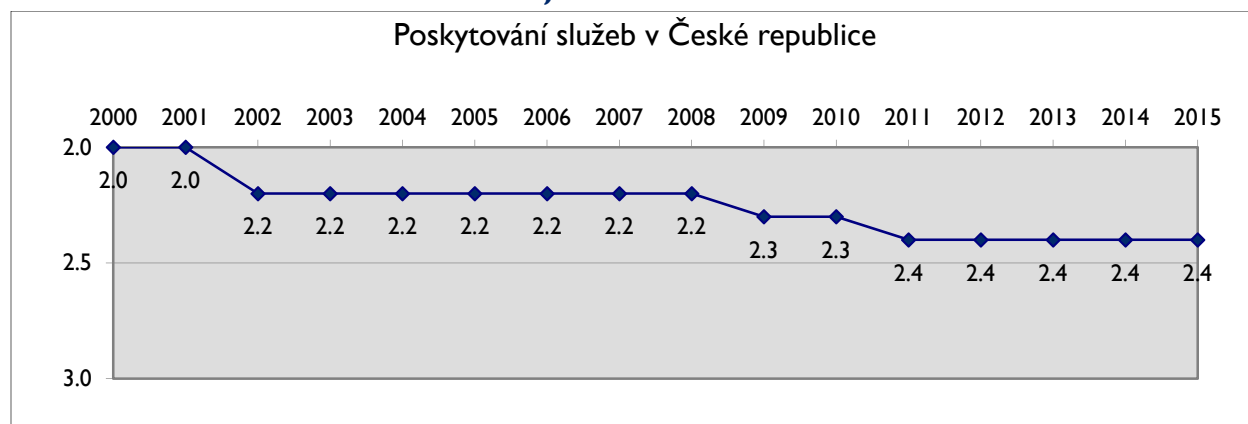
V roce 2015 došlo ke zlepšení v této oblasti a to především díky Státní politice vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020, která byla sestavena pracovní skupinou odborníků z neziskového sektoru a zástupců akademické sféry pod hlavičkou Výboru pro legislativu a financování RVNNO. Státní politika má za cíl dlouhodobě nastavit a podpořit spolupráci státu a NNO a přispět k silnému a udržitelnému neziskovému sektoru.

Organizace OS jsou součástí pracovních a poradních orgánů vlády, kde zastávají pozici specialistů v oborech, jimiž se tyto poradní orgány vlády zabývají. Jednotlivá ministerstva s organizacemi OS spolupracují na programování, implementaci i monitoringu zacházení s Evropskými fondy. Zde je princip partnerství uplatňován prostřednictvím povinného zastoupení NNO v monitorovacích výborech k operačním programům i v dalších programových strukturách.

Jednotlivé NNO zatím stále nemají dostatečnou kapacitu, aby připomínkovaly zákony, a v tomto směru spoléhají na zastřešující organizace. V důsledku toho narůstá význam zastřešujících organizací jako je Asociace nestátních neziskových organizací ČR (ANNO) a Asociace veřejně prospěšných organizací ČR (AVPO ČR). Větší počet organizací připomínkoval legislativní návrhy prostřednictvím RVNNO. Velmi silný vliv mají také některé oborové asociace (Zelený kruh) a zájmové spolky (Rada dětí a mládeže, Dobrovolní hasiči). Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v České republice se také zabývalo tématem přijetí a integrace uprchlíků a návrhy na opatření předložilo v dokumentu Migrační manifest.

Sítě a zastřešující organizace NNO ve větší míře spolupracují s vládou a úřady v kontextu nové Státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020. Poprvé se také začalo diskutovat o jejich finanční podpoře ze strany státu.

POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB: 2,4

V oblasti poskytování služeb nedošlo v roce 2015 k žádné výrazné změně.

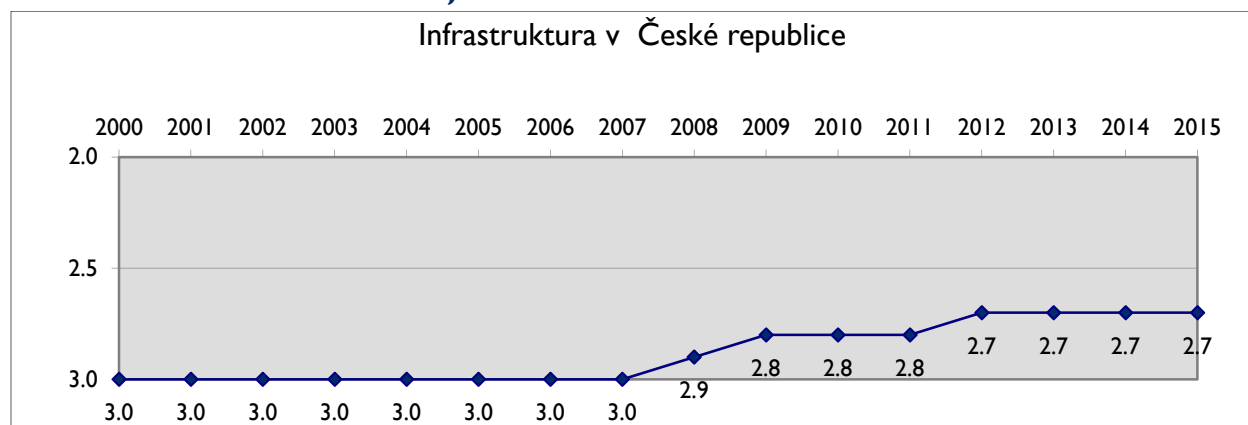
Organizace OS poskytují širokou škálu služeb v oblasti vzdělávání, sociální, zdravotnické, kulturní, environmentální, volnočasové, aj. V roce 2015 pokračovala snaha organizací OS profesionalizovat své služby, především formou zkvalitňování řídicích struktur, marketingu a strategického plánování.

V roce 2015 reagovaly organizace OS, včetně organizací jako Amnesty International, Člověk v tísni, Sdružení pro integraci a migraci či církevních organizací, na syrskou migrační krizi. Přes sociální sítě se domlouvaly skupiny dobrovolníků, kteří pomáhali migrantům především na problematických hranicích balkánských států nebo v Maďarsku. Přestože v České republice se chce trvale usadit poměrně malé množství uprchlíků, organizace OS v roce 2015 začaly této cílové skupině poskytovat nové služby, jako je jazyková výuka, kulturní integrace a ochrana práv.

Profesionálně fungující organizace OS situaci na trhu zjišťují a vyhodnocují zpětnou vazbou. Některé tak například reagují na potřeby stárnoucí populace a poskytují požadované služby. K oslovování příznivců a klientů využívají organizace OS standardně internet i sociální sítě.

Nadále platí, že organizace občanské společnosti mohou podle zákona kalkulovat ceny (s výjimkou sociálních služeb registrovaných u MPSV) tak, aby zajistily návratnost svých nákladů. Běžné ale je, že organizace svoje produkty oceňují na základě hodnoty, kterou jsou ochotni platit jejich klienti a uživatelé, což často vede k podhodnocování cen služeb.

INFRASTRUKTURA: 2,7

V oblasti infrastruktury nedošlo v roce 2015 v významnějších změnách.

Organizace jako je Nadace Neziskovky.cz, Spiralis, NROS a AVPO ČR nabízejí školení a konzultace témat manažerských dovedností, práva v neziskovém sektoru, sociálních služeb nebo dobrovolnictví, většinou se však jedná o aktivity probíhající v Praze. Poptávka po konzultačních službách v oblasti práva, daňové a účetní problematiky je stále vysoká. Organizace OS si navykly využívat bezplatných vzdělávacích aktivit ze zdrojů evropských grantů, což pokřivilo trh se vzděláváním.

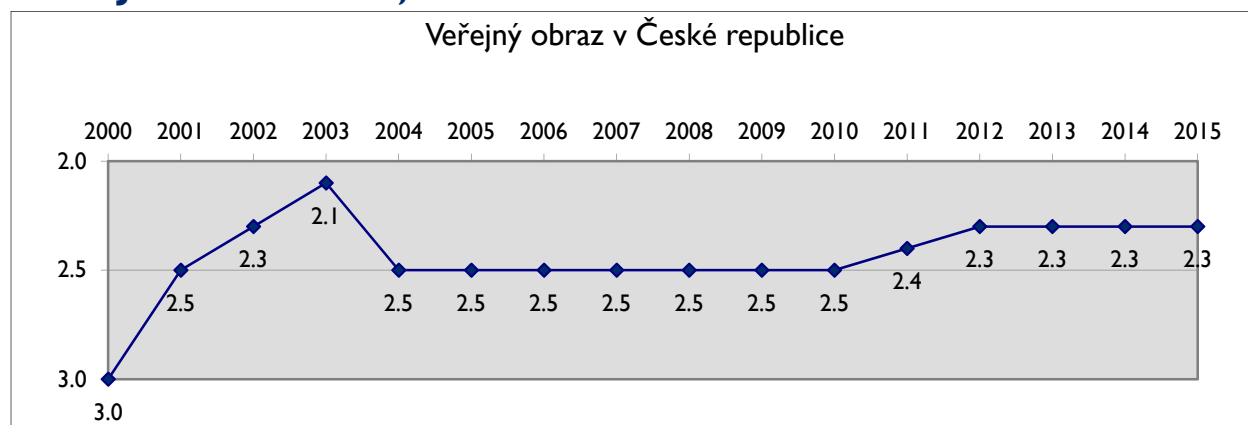
Nadace a nadační fondy podporují organizace OS formou grantových programů. Dle údajů Fóra dárců v roce 2014 darovaly největší firemní nadace a nadační fondy přibližně 342 milionů Kč. O rok dříve dosahovala jejich podpora zhruba částky 488,4 milionů Kč.

V roce 2015 se dvě národní zastřešující asociace, ANNO a AVPO ČR, podílely na přípravě nového vládního dokumentu, tzv. Státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020, spolupracovaly také na přípravě zákona o sociálním podnikání a zákona o dobrovolnictví. Oborové asociace nadále působí v oblastech jako je životní prostředí, humanitární pomoc, volný čas dětí, mládeže a dospělých. Existují také regionální asociace NNO. Stát v současnosti podporuje komunikaci s NNO prostřednictvím zastřešujících sítí s dostatečnou členskou základnou.

Organizace OS v roce 2015 spolupracovaly s organizacemi z podnikatelského, akademického a veřejného sektoru. Příkladem je Národní klastrová asociace, která sdružuje organizace a jednotlivce napříč různými sektory a společně iniciují aktivity mj. v oblasti sociálního podnikání či inovací. Na druhou stranu některé Místní akční skupiny (MAS), propojující občany, organizace OS a komerční subjekty s veřejnými subjekty za účelem regionálního a zemědělského rozvoje, nesplnily svůj účel.

VEŘEJNÝ OBRAZ: 2,3

Vnímání neziskových organizací ze strany veřejnost se v roce 2015 nezměnilo.

Média i nadále poskytují prostor odborníkům z neziskového sektoru a prezentují zajímavé projekty organizací OS. Existují specializované tematické sekce v médiích, zaměřené na občanský sektor a společenskou odpovědnost. S podporou Amerického velvyslanectví v Praze byl vydán první katalog organizací občanského sektoru jako prosincová příloha Hospodářských novin. Katalog představil jednotlivé organizace, jejich cíle, aktivity a fundraisingové příležitosti ve snaze zvýšit zájem veřejnosti a podpořit neziskový sektor.

V roce 2015 se v médiích objevily také negativní zmínky o občanském sektoru. Případy se týkaly například špatného vedení ve známých nadacích a výše dotací, poskytovaných konkrétním organizacím, pracujícím v oblasti integrace Romů.

Stejně jako v minulých letech jsou organizace občanského sektoru známé na národní a regionální úrovni a jsou vnímány jako důvěryhodné. Jejich práce je oceňována také formou soutěží, např. v rámci soutěže o nejlépe řízenou organizaci Neziskovka roku, pořádanou Nadací rozvoje občanské společnosti. Oceňování jsou také dárci a podporovatelé organizací OS a to prostřednictvím soutěže TOP Odpovědná firma, Via bona nebo ceny pro dobrovolníky Křesadlo.

I nadále jsou organizace OS ze strany vlády a podnikatelského sektoru vnímány pozitivně a jsou považovány za odborníky na řadu oblastí. Na druhé straně však stále přetrvává názor, že jde jen o skupiny kamarádů, kteří dělají to, co je baví. Státní a veřejnou správou jsou organizace OS většinou označovány za partnery a spolupracovníky, v praxi však často nejde o rovnocenný vztah. Některé firmy zahrnují neziskové organizace do svých koncepcí společenské odpovědnosti a jejich prostřednictvím řeší specifická témata a podporují konkrétní regiony. Bližší spolupráce s místními úřady i firmami probíhá spíše na regionální, než na národní úrovni. Někdy je spolupráce navazována prostřednictvím osobních vztahů.

Organizace občanské společnosti vnímají význam public relations jako nástroje dlouhodobé udržitelnosti, a proto oslovují veřejnost a média a propagují svoji činnost. Problémem je, že organizace OS se často nemohou public relations intenzivně a systematicky věnovat, protože jim chybí lidské a finanční zdroje. Většina organizací OS standardně používá internet, bezplatné online aplikace a sociální média, aby komunikovaly s podporovateli, partnery a veřejností.

Nadále platí, že většina významných profesionálně fungujících organizací občanské společnosti má nastavena etická pravidla a kodexy, nicméně ne vždy je zveřejňují. Ve společnosti obecně roste poptávka po vyšší transparentnosti organizací OS, kterou si aktivní organizace uvědomují a reagují na ni zveřejňováním kvalitních výročních zpráv, které používají též jako propagační materiály. Naopak existuje i velké množství

organizací OS, které výroční zprávu nevydávají, či je tato na nízké kvalitativní úrovni. AVPO ČR v roce 2015 v rámci hodnocení spolehlivosti veřejně prospěšných organizací udělila Značku spolehlivosti sedmnácti organizacím OS. Fórum dárců uděluje známku kvality nadacím a nadačním fondům.

Index udržitelného rozvoje občanského sektoru (CSOSI) je klíčovým analytickým nástrojem, který měří vývoj občanského sektoru ve střední a východní Evropě a Eurasii (E&E). Index sleduje vývoj občanského sektoru v devětatvaceti zemích za posledních devatenáct let. Zkoumá celkovou příznivost prostředí pro občanskou společnost se zaměřením na právní prostředí, organizační základnu, finanční zajištění, prosazování zájmů, poskytování služeb, infrastrukturu a veřejný obraz. Každá dimenze je hodnocena sedmistupňovou škálou, kde 1 označuje velmi pokročilou úroveň rozvoje a 7 naopak nízkou úroveň rozvoje. Index byl vyvinut v Americké agentuře pro mezinárodní rozvoj (U.S. Agency for International Development) ve spolupráci s organizacemi v jednotlivých zemích, ve kterých je index sledován.

Pro více informací, prosím, kontaktujte Asociaci veřejně prospěšných organizací ČR (AVPO ČR) prostřednictvím e-mailu avpo@avpo.cz

Anglickou verzi dokumentu „Index udržitelného rozvoje občanského sektoru ve střední a východní Evropě a Eurasii za rok 2015“ naleznete zde: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>